

ՍՐԻՏ Ի ՔԵԱՐ

— 765 —

Ո՛վ խոնգակաթ ճեղքամորթորդ սրբաբնի,
Տառարկատիպ որ սառուսցեալ յաղմուկեայ՝
Երթեալ նշառիս ի մենարանս նազարտիկ
Մընչել լուսինանքի և տառարիս նովանեայ,
Չին անուսր կիրք քո նշանմ
Թէ բարախես երկնանմ:

Ազատ իշխան չղջթայտակալ յերանի.
Ճախարակեայ քերուր ի յարկ կառակերտ,
Կըրից մարդպան յեջ ի զուսկոյ ժիրանի,
Մասն մարմնոյ, անխելի նաւոյ զովոյ սերտ,
Հանգի՛ր ի քընար աղկկէլ,
Եւ հրգեցից քե ըզգեյլ:

Մեղս՛ց, դէ ցարդ լըռեալ տէր զքի թախիծ,
Յոր մակարակալ թաքչես յինքնան խորատոյլ,
Արդ թուշ ի լանջ, մասն իմ ի քեզ, սիւլ յերկնից,
Ան սրկո՞ւմ զուխա քո յանոյշ մաղձայտոյլ.
Եւ կասեցայց ի քէն ոչ
Յորտափ դուդ կաս ի թճու՛ր:

Մի՛ ելլադեան ինձ երաժիշտ տառնիծեր,
Մի՛ ալլ ոգի դուղի՛ր՝ ընդ թիւն յերիւրիւ.
Այլ երկատոր քո շունչ՝ թախիծ ու անմահ՝ Սէր
Անկցին զիմով երգարարանա ճեղքաթիւ.
Սիրտ, դու իմ երգ, գու՛ մուսոր,
Ձոր և ըզգաս՝ օ՛ն, ասա՛:

Այլ յո՛ւշ, դէ բարձըր թէ սիրես ճախրել ցանգ,
Սիրես իմաստից անմահութեան թէ տաճն,
Չէք աստանոր այնց յողաւոր արձականդք,
Համը է լեզու թարգմանութեանդ ի նանգէս.
Եւ դի՛ն թէ լու՛ քան չըրթունս,
Ուր և մտաց զոս բարեունս:

Արփայաճեաց կասացն նանգէս երկնայու.
Ըգակորակ թախիծդ ընդ սէր բոցաշունչ
Լըծեա, սրացի՛ր, ըզբոլորով յո՛ւրջ առ դու,
Որտաւըդուստ մերթ ի ճայի, մերթ ի մրմունջ,
Մերթ անարգել ուղարկեն.
Մերթ ճեղքասա՛ նամբորեն:

Ընդ լուսակիւն սառեղաց մերթ ընդ նակաս,
Վազմագելով ել յարեղանս և յեթեւոյ,
Մերթ յովկէանս անպարագիծս և անհաս,
Մերթ նտախոյլ յերկրի սանշարս և յընդերս,
Եւ մեռելոց ի նըկուղ
Յանմահութեան և ի լուղ:

Ա՛նց ընդ նանգէս մահկանացուաց ու անմահից,
Եւ յաւերակս՝ յոր լընայի՛ նքն իսկ արեւ.

Ի տեսարանս եղբրակեան և յամբիծ,
Մընչին մի նեղ, սէր մի սուրբ մի՛ անցցէ գթեւ.
Ուր և սըրտիդ զոյ կըռուսան՝
Մի՛ անդ կացես ապարան:

Այլ մին յանուր սլանան նեժոյգքդ ընդ շաւիլ,
Եւ մին ինքնին առ երասան չըբաւես,
ՅԱտուած կայեաց, նա է վարի իմշտ ուղիդ.
Ձի մի՛ յանգուղ կըրից տապաւաս օցորցես.
Թէ՛ նգ խոր զընաս թէ բարձու,
Ըգես ծանի՛ր քեզ յաղթկու:

Եւ թէ խաղաս ընդ տապարէլ բազմաքեր,
Եւ թէ փորձես նու թախալ նոր և աղատ,
Կէտ ընթացից եղիցին քոց սամանքն իւր.
Նա քեզ արեւ, զամբար, ուղղեակ անանկատ.
Ձի չես երբեք այնպէս մեծ՝
Ուրպէս յԱտուած զուրով մերձ:

14 Ապր. 1844

* * *

ՍԵՐ

Սէր... ո՛ն իբր անձախ ելեր ո՛վ բան ընդ չըրթունս
Որ ըզրեղենս անգամ կիտուս զընթրմունս.
Յանտապանչ ամենամունս նոր և նին
Քաղցրացուցիլ արարածոց ու Արարչին.
Մասան ի սիրո, թընդան ներգիւստ և զիմօր
Արտաբերեմ ըզգեղ իմաստ երաշխարդ.
Ո՛վ, թէ դուցէ ինչ անգրագոյն քան ըզգեղ
Սըրբեսցէ դիւս, կամ քո ինքնին նուրն անկէլ
Ո՛վ սուրբ, ո՛վ քաղցր, ո՛վ փափուկ, ո՛վ զեղեցիկ
Որում չեղեւ, չեղիցի զոյգ ինչ և չիք.

Եղայիկ ծածանեալ ի ծովակի,
Շուշան չողգալարդ յեւս այգուծ,
Թեւ արծաթափայլ թըրջնիկի,
Քոզուոր կուսան բարախուն,
Ոչ չըքնաղ, ոչ սուրբ, ոչ նազուկ,
Իբրեւ ըզգեղ՝ սէր իսկաշուք:

Հիացան աշխարհք իբրեւ ճընչեաց սիրոյ ծայն,
Եւ յառաջնուին կիցման անդ կալ երկին.
Սիրով զեղեալ սանմանք յորդնն առ ոմայն
Անդրջք առ զոյս թեւակիւնն անմեկին:
Չէք ամուսնաբնոյ՝ քան ըզրիւրոյն ուրացող,
Եւս ամուսնաբնոյ թէ որ իշխէ զոյ կասու.
Որ զամենայն լընու՛ իւր չիք պարփակող,
Խօսի՛նք բընաս անհաս թնաւից այն լեզու.
Մեր ինքն իմաստ, ինքն բան, ինք Վարդապետ
Սէր միայն ինքն ինքեան թարգման նմարագետ:

Ո՛վ խօսք իբլից, կարցուն կանիւրց, անձն ոչ երբ
Մառի՛ր, կնքի, լուր, խօսեաց սըրտիս՝ լրասաւեր.

Ընկած արքայ գիտնայ արհեստը զանազան ի փորձ՝
 Լոկ էշմարիտ պատշաճ ծանեայ զայս ինչ գործ.
 Եւ կամիմ նախ՝ զոր յայժ աստուրիկ ըզգամ՝ սէր. —
 Բայց ոչ զանձին, այլ որ յԱստուածն է յընկեր,
 Գեղեցկութեան տարփամ — Ըստոյց զեղ է զարք՝
 Հոստույնն պատկերն է յիս պանեայ անաղարատ,
 Ուրախանայ ըզձամ — Եղէջ միշտ ուրախ՝
 Թէ լոկ բարին իցէ իմ կէտ և թիւրախ,
 Պատուիկ սիրեմ — Եւ էշմարիտ ինձ պատիւ
 Յաշտ լուսն ունիւ զործեղ անպատիւ:
 Յանկամ լինել էոք բարեղի է նարուստ:
 — Աստուծոյ շնորհքն եւեթ էն ինչք անկորուստ:
 Յայժ փափակեմ փառաց — Ո՛ր փառք անկապուտ՝
 Քան խելզ մըտաց անխալթ, սիրտ սուրբ, շուրճին
 [անաստ:
 Թաղաւորիկ կամիմ — Անձին թէ տիրեմ՝
 Քան զամենայն իշխան իշխոր և մեծ հմ,
 Աստուծոյն ցանկամ — Եւ զայժ իսկ լիցիմ՝
 Թէ Թոթափեմ զըզմբս անկաղք է կզիմ,
 Խաղաղութիւն խնդրեմ — Եւ նա զըտցի ոչ
 Թէ չըտանձին ըզու, կարծիք, կիրք յուզոյ,
 Սիրտ իմ տնեայ միխթարութիւն է սփոփանս:
 — Գաղէ՛ թէ զայժ կամարի զնշտ և զգործանս:
 Եւ զան զամեն, Երջանկութիւն, զեղ ցանկամ
 — Երջանկութիւն է զոչ Հոստույնն կամեակամ
 Այս ինձ լիցի շնորհուրդ յամեն նոր տարի.
 Ի կեանս ու ի մահ՝ զայս ընտրեմ մասնն բարի:
 Մարտ 1874

Տէրն որ տարեքք յայն պայծառ
 Պարագարգեայ զաշխարհիս ծիր,
 Ձի դրանս անցէ նայտ առ իւրա՝
 Յուլ է շուրս ետ զերկրից կիւ
 Եւ շուրս մնանի զերկրից կամար:
 Ուրդէս ի բիւ ականս յրտակ
 Շողայ յայնք արեւ մալուր.
 Եւ յառապել զո փայլունակ
 Ընդ խաճ կոնակս և ոսկեհուս
 Թուրիս վարել լուսոյ վըտակ:
 Ազատ ու արձակ իբր ըզխորուրդ
 Մանրակ վշրիս զարթայից նաւս.
 Եւ զարթագինդ ի յարձակուրդ
 Հնազանդ վեկին որ զքեզ վարեայ՝
 Առ ձայն նորին լոկ կաս անդուրդ:
 Անշափութեան չըքեղ պատկեր,
 Անք ի մկանունս զո վէտ ի վէտ
 Եւ միտք յափանց յափանս յերբ՝
 Ի զուր խնդրէ զծիր զո և կէտ
 Ուղեւ ի նոյն յանունն եթեր.
 Քո վե՛ն մոռնիւն քաղցրազօղանջ
 Գունդեցուցեալ զվէմս որ յեղ անդ,
 Մերթ է ի սէղն որ զեղ նաւանջ
 Խորեկ զեփիւս ի կեղ մարմանդ՝
 Օրնասական մընչէ թառանջ:

ԼԱՄԱՐԻՆ

Յ Յ Յ

ՄԱՆԿԻԿՆ ԵՒ ԶՈՒՄԲՈՒՆՆ

Յ

Ա. Ռ. Ե. Ո. Վ.

Մինչ ի բարձուէ զանաւանդին
 Նարնջինի 'տրթ քալարեր
 Սըփունն յալաղք ի խոր խորին
 Ընտանգին գիրիւ ըտուեր,
 Ձի՛ քաղցր ինձ զայ ընդ ծով քոյնի:
 Թիւրկապուտ յանախ յակաս,
 Ահ սէր քոյնի՛ ծով՝ քալարոյս,
 Առ խաղաղի զոգիս կզիւթ.
 Յալաղք յերբ փակեմ առ լոյս
 Ըզգոյտեայ աչացս արատ:
 Իբրեւ նըմոյզ կեղանամբոյ
 Եւ անարձակ թողալ յարշաւ,
 Ի կայս ուրեք միշտ չով է դոյր՝
 Պատեակ փրփուր զիմ նաւակաւ
 Քըշնս տանիս նանկ յանդոյր:
 Ո՛հ, որորեմ որոր որոր,
 Ահ որորեմ ծով ըզմանկիկ
 Որ սիրէ զքեզ ստիւր ըտոր.
 Ի որոյ դըտանք լուրք է մայրիկ
 Եղեն ի աղայ ստից ցայսոյ:

Հանանչաղի կըշտակ զուարթուն
 Յորորանին յեղր կարկառ
 Թըւէր զերնի ըզգէմս նորուն
 Իբրեւ յալակ առուի պայծառ.
 Նըմանաւորալ ինձ, ո՛հ, ասէր,
 Մանկիկ լըքնաղ, նկ երթիցուց,
 Եւ բարեբաստ լինիլ ընկեր.
 Ձէ զեղ արժան երկիրս անշուք,
 Ուր խնդութիւն չիք անաղակ
 Ոչ նշտութիւն ողայ անվշտ.
 Ուր կընունայ ձայն տիրուանկ,
 Ուր է զըտանք նաւանն միշտ.
 Ձիք անդ երբեք ոտն անկեակամ,
 Եւ ոչ մի որ պարէ և խաղա՝
 Ի խաւարուտ աստուէ մըրբկայ
 Անն զվազուանն որ անյաւաղ.
 Մէ՛ն է ըզքո կակառ պայծառ
 Հոգք է աղէտք նարնջ ի խոռվ.
 Կամ պղտորէ՛ արդաստան ծանր
 Ըզկապուտակ աշաղք ծով: